

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 411/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Opet, s. r. o., Hroznová 2318, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Andrej Opet, LL.M., proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 4 C 99/2010-847 z 5. mája 2017, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 Co 334/2017-887 z 31. júla 2018, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Cdo 196/2018 z 28. januára 2020, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia, t. j. rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 99/2010-847 z 5. mája 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 334/2017-887 z 31. júla 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 8 Cdo 196/2018 z 28. januára 2020 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) a ich postupom v predmetných konaniach. Navrhuje všetky napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Taktiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a rozhodnutí všeobecných súdov, proti ktorým ústavná sťažnosť smeruje, vyplýva, že sťažovateľ bol v postavení žalovaného v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré bolo na základe žaloby podanej žalobkyňou [REDACTED] vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 4 C 99/2010.

3. Okresný súd svojím rozsudkom rozhodol tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu pripadá do výlučného vlastníctva žalobkyne spáľňová zostava (výrok I) a do výlučného vlastníctva žalovaného (sťažovateľa) hnutel'né veci i nehnuteľnosti vymenované vo výroku rozsudku, ako aj zostatok na účte a obchodný podiel v obchodnej spoločnosti [REDACTED] (výrok II). Taktiež rozhodol, že žalovaný je povinný žalobkyni zaplatiť na vyrovnanie podielu sumu uvedenú vo výroku rozsudku (výrok III). Ďalšími výrokmi okresný súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV) a obom stranám uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu vo výškach špecifikovaných vo výroku rozsudku (výroky V a VI).

4. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd svojím rozsudkom rozsudok okresného súdu ako súdu prvej inštancie, proti ktorému sa sťažovateľ odvolal, potvrdil. Druhým výrokom rozhodol, že žalobkyni priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie. Najvyšší súd svojím rozsudkom dovolanie sťažovateľa zamietol. Druhým výrokom rozhodol, že žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti rozsudku okresného súdu, rozsudku krajského súdu a rozsudku najvyššieho súdu (ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov“), ako aj postupu prechádzajúceho ich vydaniu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje takto:

a) Okresnému súdu sťažovateľ vyčíta porušenie zásady, podľa ktorej sa veci zo zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov majú medzi rozvedených manželov rozdeliť tak, aby suma, ktorú je jeden z (bývalých) manželov povinný zaplatiť tomu druhému na vyrovnanie jeho podielu, bola čo možno najnižšia. Pre podporu tohto svojho argumentu odkazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a na slovenskú odbornú literatúru (komentár k Občianskemu zákonníku). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že z priebehu konania pred okresným súdom bolo zrejmé, že ani jedna zo sporových strán, teda ani on ako žalovaný a rovnako ani žalobkyňa, nemali záujem o nehnuteľnosti (rodinný dom s pozemkami), ktoré napokon na základe rozsudku okresného súdu (výrok II) pripadli sťažovateľovi. Rovnako uviedol, že z konania pred okresným súdom malo byť zrejmé aj to, že ani jedna zo sporových strán nemala finančné prostriedky na vyplatenie druhej strany v prípade, ak by predmetné nehnuteľnosti mali pripadnúť v celosti jednej zo sporových strán. Vzhľadom na uvedené navrhol vyporiadať predmetné nehnuteľnosti tak, že sa rodinný dom rozdelí na dve bytové jednotky. V tejto súvislosti okresnému súdu vyčíta aj to, že vyjadrenie o jeho pripravenosti podieľať sa na financovaní približených úprav rodinného domu vo väčšej miere (v porovnaní so žalobkyňou) interpretoval v rozpore s jeho skutočnou vôľou. Príkázanie predmetných nehnuteľností do svojho výlučného vlastníctva spojené s povinnosťou zaplatiť žalobkyni na vyrovnanie podielu určenú sumu tak v konečnom dôsledku sťažovateľ považuje za extrémne nespravodlivé;

- b) V rámci ďalšej argumentácie sťažovateľ osobitne nerozlišuje medzi napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov. Spoločne uvádza, že tieto rozhodnutia sú v rozpore so zásadami civilného sporového konania (zrejme má na mysli Základné princípy, pozn.), ktoré sú súčasťou Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), najmä s tými, ktoré sú vyjadrené v čl. 2 a čl. 3. Taktiež všeobecne konštatuje, že odôvodnenia napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov sú nepresvedčivé a nedostatočné, v dôsledku čoho aj nepreskúmateľné. Dodáva, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov sú nezákonné a formalistické, čím sú vo výsledku aj nespravodlivé. Vzhľadom na uvedené mali tieto rozhodnutia mať za následok porušenie sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru;
- c) Sťažovateľ na záver časti ústavnej sťažnosti venovanej argumentácii v prospech namietaného porušenia jeho práv sumarizuje, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov a postup, ktorý im predchádzal, popierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V zostávajúcej časti svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ cituje vybrané rozhodnutia ústavného súdu, ako aj najvyššieho súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva;
- d) Pokiaľ ide o primerané finančné zadostučinenie, ktorého priznanie sťažovateľ rovnako žiada, odôvodňuje ho závažnosťou zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj pretrvávaním jeho právnej neistoty. Výšku požadovaného primeraného zadostučinenia však vo svojej ústavnej sťažnosti bližšie nezdôvodňuje.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) sťažovateľa rozsudkom okresného súdu, rozsudkom krajského súdu a rozsudkom najvyššieho súdu, čiže napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ako aj postupom prechádzajúcim ich vydaniu.

III.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu a jeho postupom:

8. Vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd poukazuje na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého *„ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“*. Nevyhnutným ústavným predpokladom na existenciu právomoci ústavného súdu rozhodnúť o ústavnej sťažnosti je tak skutočnosť, že o tejto sťažnosti (resp. o jej obsahu) nemôže rozhodnúť iný súd. Právomoc ústavného súdu zakotvená v čl. 127 ústavy je totiž len subsidiárna. Je to pritom práve subsidiarita, ktorá predstavuje kľúčový predpoklad právomoci ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Na citovanú ústavnú normu nadväzuje § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého *„ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie“*. Ústavný súd na subsidiárny

charakter svojej právomoci týkajúcej sa prerokovania ústavnej sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo svojej judikatúre stabilne poukazuje. Pri uplatňovaní svojej právomoci sa tak riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (mutatis mutandis IV. ÚS 236/07, I. ÚS 5/2022 alebo I. ÚS 311/2022).

9. Tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého niet iného súdu, ktorý by jeho základné práva chránil (časť II bod 2 ústavnej sťažnosti), vo vzťahu k rozsudku okresného súdu nemožno akceptovať. Sťažovateľ mal proti rozsudku okresného súdu k dispozícii prostriedok procesnej obrany na ochranu základných práv garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, a to odvolanie, ktoré aj využil. O tomto odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práv rozsudkom okresného súdu, ako aj jeho postupom odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu a jeho postupom:

10. Všetky skutočnosti, ktoré ústavný súd uviedol vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu (časť III.1. tohto uznesenia), sa vzťahujú aj na namietané porušenie práv rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ totiž mal v zmysle § 419 a nasl. CSP k dispozícii možnosť podania dovolania proti rozsudku krajského súdu ako rozhodnutiu odvolacieho súdu. Ústavný súd je v tejto súvislosti toho názoru, že námietky, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu či postupu, ktorý rozsudku predchádzal, uviedol (resp. všeobecné námietky, keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti medzi jednotlivými rozhodnutiami všeobecných súdov do značnej miery nerozlišuje), majú charakter dovolacích dôvodov subsumovateľných pod príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku. Tento predpoklad potvrdil aj najvyšší súd ako dovolací súd tým, že dovolanie sťažovateľa neodmietol ako nekorešpondujúce zákonným dovolacím dôvodom. Aj vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu teda platí, že právomoc ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy má subsidiárny charakter a nastupuje až a len v prípade, pokiaľ o ochrane práv sťažovateľa nerozhoduje iný súd. Sťažovateľ napokon, ako vyplýva už aj z uvedeného, dovolanie proti rozsudku krajského súdu skutočne podal. O tomto dovolaní bolo rozhodnuté rozsudkom najvyššieho súdu. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie práv rozsudkom krajského súdu a jeho postupom odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.3. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces rozsudkom najvyššieho súdu a jeho postupom:

11. Vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozsudku najvyššieho súdu a jeho postupu ústavný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že sťažovateľ neuvádza žiadne konkrétne argumenty, prečo by rozsudok najvyššieho súdu, prípadne postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, mal predstavovať neoprávnený zásah do jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čiže do jeho práva na spravodlivý proces. Ako už bolo uvedené (časť II tohto uznesenia), sťažovateľ pri svojich tvrdeniach uvedených v ústavnej sťažnosti

v zásade nerozlišuje medzi jednotlivými napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ale vyjadruje všeobecnú nespokojnosť s výsledkom príslušného súdneho konania. Vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu osobitne uvádza v podstate len to, že rozsudok najvyššieho súdu má predstavovať nespravodlivé rozhodnutie.

12. Čo sa týka samotného rozsudku najvyššieho súdu, najvyšší súd sa v ňom postupne zaoberal oboma dovolacími dôvodmi, ktoré v dovolaní sťažovateľ uviedol, teda tak dôvodmi prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) [zrejme nesprávne v dovolaní označené ako písm. b), pozn.] CSP, ako aj dôvodmi prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. V rámci odkazu na § 421 ods. 1 písm. c) CSP sťažovateľ v dovolaní tvrdil, že otázka zahrnutia obchodného podielu, ako aj hodnoty podniku fyzickej osoby do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, než o nej bolo rozhodnuté okresným súdom a krajským súdom. Rozdielnosť rozhodovania pritom opieral najmä o rozsudok najvyššieho súdu č. k. 6 Obdo 30/2009 z 26. novembra 2009. Najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho rozsudku však podrobne vysvetlil svoju rozhodovaciu prax v predmetnej otázke a uviedol, že v rozhodnutí sp. zn. 6 Obdo 30/2009 sa odklonil od predchádzajúcich rozhodnutí, z ktorých však vyplývalo, že obchodný podiel je potrebné zahrnúť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov za predpokladu, že bol nadobudnutý z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 168/2008 či sp. zn. 5 Obdo 11/2007). Ďalej zdôraznil, že v „odlišnom“ rozhodnutí sp. zn. 6 Obdo 30/2009 sa nevysporiadal so svojou predchádzajúcou judikatúrou, ktorá k predmetnej otázke zaujala odlišné stanovisko, a teda že svoj odklon od dovtedajšej praxe relevantným spôsobom nezdôvodnil. Najvyšší súd napokon v závere odôvodnenia svojho rozsudku potvrdil správnosť právneho názoru krajského súdu, proti ktorého rozsudku dovolanie sťažovateľa smerovalo, a preto dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa je nedôvodné, keďže rozhodnutia nižších súdov, v danom prípade rozsudok okresného súdu i rozsudok krajského súdu, sú rozhodnutiami spočívajúcimi na správnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto dovolanie v tejto časti ako síce prípustné, no nedôvodné zamietol.

14. Pokiaľ ide o druhý dovolací dôvod, ktorý sťažovateľ vo svojom dovolaní označil [§ 420 písm. f) CSP], tu argumentoval tým, že sa rozsudkom krajského súdu cíti byť poškodený na svojich právach na spravodlivý proces. Uviedol, že rozsudok okresného súdu i rozsudok krajského súdu vychádzali z dôkazu, že sporný obchodný podiel bol nadobudnutý z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o čom však žalobkyňa nemala predložiť žiadny dôkaz. Najvyšší súd k tejto časti dovolania sťažovateľa uviedol, že dovolanie by bolo prípustné v prípade, pokiaľ by nesprávnym procesným postupom došlo k znemožneniu strane uskutočňovať procesné práva jej patriace v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasne však zdôraznil, že podľa konštantnej judikatúry pre rozhodnutie o prípustnosti dovolania nie je významný subjektívny názor dovolateľa, ale výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu. Najvyšší súd ďalej konkrétne uviedol, že pri rozhodovaní o dovolaní je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Taktiež zdôraznil, že najvyšší súd ako dovolací súd nepredstavuje tretiu inštanciu, a preto sa prostredníctvom neho nemožno dovolávať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rovnako poukázal na skutkové a právne závery súdov nižšej inštancie, ktoré mali na základe vykonaného dokazovania za jednoznačne preukázané, že žalovaný (sťažovateľ) nadobudol obchodný podiel počas manželstva a z prostriedkov bezpodielového

spoluvlastníctva manželov. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v danej veci dovolanie podľa § 420 písm. f) nie je prípustné.

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd rovnako poukazuje na skutočnosť, že úlohou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nebolo podrobne skúmať skutkový stav a všetky skutočnosti tvrdené sťažovateľom, ale, naopak, posúdiť, či v dotknutom prípade boli dané dovolacie dôvody predpokladané v § 421 ods. 1 písm. c) a (alebo) v § 420 písm. f) CSP. Túto úlohu si najvyšší súd nepochybne splnil, keď podrobne odôvodnil, prečo v danom prípade dovolanie sťažovateľa nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné (najmä body 15 až 19 rozsudku najvyššieho súdu) a podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP zas nie je dôvodné (najmä body 20 až 38 rozsudku najvyššieho súdu).

16. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov a že vo veciach patriacich do právomocí všeobecných súdov nie je ani alternatívou či mimoriadnou opravnou inštitúciou (porovnaj napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 114/2022 alebo I. ÚS 311/2022). Naopak, ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým v prvom rade interpretácia a aplikácia zákonov prislúcha. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (svojvoľné). O arbitrárnosti pri interpretácii a aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (porovnaj napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, IV. ÚS 536/2018, I. ÚS 114/2022 či I. ÚS 311/2022).

17. Z obsahu a systematiky ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd má pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania posúdiť aj to, či tento návrh, v intenciách skúmaného prípadu ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, spĺňa náležitosti ustanovené zákonom.

18. Vo vzťahu k splneniu náležitostí ustanovených zákonom ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ musí vymedziť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, a to nielen prostredníctvom označenia príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (mutatis mutandis IV. ÚS 162/2019 alebo I. ÚS 185/2021), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

19. Ústavný súd pripomína, že v zmysle § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde musí ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 zákona o ústavnom súde, obsahovať aj „konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd“. Ako však už ústavný súd v tomto uznesení uviedol, podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa, osobitne vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu, je v zásade len strohé tvrdenie o tom, že rozsudok najvyššieho súdu je nespravodlivý a nepreskúmateľný, čo má byť aj dôvodom porušenia práva sťažovateľa

na spravodlivý proces. Takéto odôvodnenie ústavnej sťažnosti však nemožno považovať za také, ktoré by spĺňalo podmienky § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Keďže ústavná sťažnosť neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu na začatie konania, avšak nie samotnej podstaty návrhu (mutatis mutandis I. ÚS 155/2019, III. ÚS 87/2019 či II. ÚS 423/2011). Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné v zmysle § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde už v rámci predbežného prerokovania odmietnuť, keďže nemá náležitosti ustanovené zákonom.

20. Rovnako bolo potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnuť aj časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti postupu najvyššieho súdu, keď sťažovateľ neuviedol žiadne konkrétne argumenty spochybňujúce zákonnosť a ústavnosť postupu najvyššieho súdu v príslušnom súdnom konaní.

21. Ak by aj ústavná sťažnosť sťažovateľa mala všetky náležitosti ustanovené zákonom, ústavný súd je toho názoru, že by ju musel odmietnuť. Pozornosti ústavného súdu totiž neuniklo, že dôvody, ktoré majú podľa sťažovateľa zakladať porušenie jeho práva na spravodlivý proces zo strany všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia a ktoré uvádza vo svojej ústavnej sťažnosti nekorešponujú s dôvodmi, ktoré formuloval vo svojom dovolaní proti rozsudku krajského súdu a ktoré tak v konečnom dôsledku posudzoval najvyšší súd. Zatiaľ čo v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje najmä rozhodnutie o prisúdení nehnuteľností tvoriacich súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov do jeho výlučného vlastníctva, čo označuje za extrémne nespravodlivé [podrobnejšie v bode 6 a) tohto uznesenia], v rámci dovolania sa jeho argumentácia týkala záveru okresného súdu a krajského súdu o tom, že obchodný podiel v spoločnosti [REDAKOVANÉ] patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a má preto byť predmetom jeho vypořádania.

22. Ústavný súd v súvislosti s preskúmaním rozsudku najvyššieho súdu (a jeho postupu) a argumentmi sťažovateľa pripomína, že nie je mimoriadnou inštanciou všeobecného súdnictva, ale nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Ako ústavný súd už v tomto uznesení uviedol, jeho právomoc v konaní podľa čl. 127 ústavy má subsidiárny charakter. Sťažovateľ si preto nemôže vyberať, ktoré zo svojich argumentov uplatní v konaní pred všeobecnými súdmi vrátane konania pred dovolacím súdom a ktoré uplatní v konaní o svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd totiž judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd odmietne ústavnú sťažnosť ako neprípustnú. Jednou z rovín subsidiarity je totiž to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je teda urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (pozri Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248). Princíp subsidiarity zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti (pozri L'alík, M.,

Ľalík., T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2019, s. 389). Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd má kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutému sťažovateľovi zlyhajú. Teda aj vo vzťahu k tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku najvyššieho súdu a postupu, ktorý mu predchádzal, preto možno dospieť k záveru o nutnosti jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, čiže z dôvodu neprípustnosti.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu